

CONTRIBUȚII LA UN PORTRET DE MUZEOGRAF: ALEXANDRU SAINT GEORGES

Virgiliu Z. Teodorescu

A promova în muzeografia secolului XXI experiența unor înaintași este o cerință majoră. O impune patrimoniul acumulat prin contribuția acestora, dar și dezideratele lor, care datorită vitregiilor timpului n-au putut fi realizate la timpul respectiv. Ca atare, o retrospectivă în mărturiile trecutului oferă posibilitatea înțelegerii mai depline a acestei moșteniri și oferă totodată prilejul de a parcurge treptele care ne vor conduce la elaborarea unei istorii a muzeografiei românești¹. Astfel, se va putea înțelege fără drept de apel că muzeele și respectiv muzeografia românească s-au realizat prin pasiune și sacrificii personale, care ulterior n-au fost respectate cum se cuvine. Multe din cele care au fost gândite și realizate, ca moștenire pentru viitor, au fost înlăturate, marginalizate sau chiar distruse în ultimele decenii de cei care, pe bază de "dosar", au fost puși să oblăduiască acest segment de activitate științifică și culturală. Pentru mâine, azi avem obligația să parcurgem mărturiile evocatoare, pentru a evidenția o asemenea contribuție, posibilă stimulare tonică pentru noua generație, care va duce pe mai departe moștenirea înaintașilor. Pe această cale, cunoscându-i pe salvatorii de patrimoniu, a tot ce evocă în timp trecutul poporului român, avem posibilitatea de a-i cinsti cum se cuvine. Și dacă vicisitudinile ultimelor decenii au impus dispersări de patrimoniu, documentele rămase pot fi cercetate cu atenție și valorificate, prin elaborarea unor monografii definitive pentru instituția care le-a generat.

*

În galeria celor care au servit muzeografia românească, Alexandru Saint Georges ocupă un loc distinct. Afirmția trebuie susținută prin evocarea mărturiilor, azi dispersate. Prin prezenta comunicare aducem² în fața cititorului câteva din documentele păstrate în fondul "Muzeul Alexandru Saint Georges", care la momentul desființării numitei instituții au ajuns la Arhivele Statului. Facem cuvenita precizare că și la alte instituții se găsesc fragmente din fosta arhivă a acestui muzeu. Menționăm în acest sens: Muzeul Național de Artă³, Biblioteca Națională⁴ ș.a.

Din cercetarea arhivei se desprind, deși laconice, datele care fac referință la bibliografia lui Alexandru Saint Georges. Este o biografie care

relevă o viață dăruită unei pasiuni. A desfășurat o muncă asiduuă pe tărâmul muzeografiei, o viață dăruită acestui scop nobil. Ignorat timp de decenți, este cazul să aducem în fața posterității mărturia care îl conturează portretul moral.

Alexandru Saint Georges s-a născut⁵ la 20 aprilie 1886, la Botoșani. Părinți i-au fost Alexandru și Eugenia. Mărturii ulterioare prin care el intervine pentru salvarea unor documente relevă bogatul arbore genealogic al acestei familii înrudite cu numeroase familii cu salutare contribuții la viața economică, politică, militară și culturală. În orașul de obârșie a urmat cursurile liceului Laurian⁶. De aici a mers la Iași, unde a urmat⁷ cursurile școlii fiilor de militari. Absolvind în anul 1902 această școală, a venit la București, unde a urmat Școala militară de ofițeri. Ultima treaptă de pregătire din țară l-a purtat la Târgoviște, unde a absolvit renumita Școală specială de cavalerie. Toate aceste trepte l-au afirmat ca un tânăr de perspectivă în cariera militară. Tocmai de aceea a fost trimis la specializare la Școala de război din Neisse-Germania. Cei care l-au cunoscut în acești ani au putut remarca cultul pe care-l avea pentru mărturiile trecutului. Pe unde a trecut a dat o atenție deosebită istoriei României⁸. Este necesar să ne reamintim că tocmai în acești ani tinerii din școlile militare aveau privilegiul de a audia cursuri de o deosebită valoare prin modul cum era transmis mesajul patriotic de către iluștrii reprezentanți ai vieții științifice din România. Amintim un singur nume: cel al lui Nicolae Iorga, care prin modul cum deslușea din neantul timpului episoadele pilduitoare, evidenția pentru noua generație mistuirea lăsată moștenire ca sacră poruncă. Pe această cale, faptele de vitejie ale înaintașilor se constituiau în chemare pentru ziua de mâine. Și tot în acești ani, prin amplele acțiuni de evocare a iluștrilor înaintași - Traian, Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul - ca și a 40 de ani de domnie a regelui Carol I s-au constituit tot atâtea prilejuri de emoționante participări la solemnele manifestări organizate⁹ în diverse locuri evocatoare. În programul acestora au fost incluse și ample parăzi, care prin elementele de costumatie, armament, stindarde, au reclamat organizatorilor depășirea unor dificultăți impuse de insuficiența cunoaștere și de posibilitățile de regăsire a unor asemenea relicve. Cum și în acest caz armata a fost antrenată la o participare numerică, dar și valorică, putem înțelege mai ușor ce a determinat declanșarea sau, mai concret, accentuarea pasiunii tânărului Alexandru Saint Georges pentru tot ce era evocator ca obiect moștenit de la înaintași. Ce a adunat din familie, ce a obținut de la primele apeluri lansate la rândurile cunoscuților s-au constituit nucleul a ceea ce ulterior a devenit muzeul¹⁰, care timp de patru decenți l-a purtat numele. Revenirile la Botoșani, contactele cu diverșii deținători de relicve l-au determinat pe Alexandru Saint Georges să pășească la opera de adunare a diverselor izvoare. Astfel, a ajuns ca în anul 1908 să organizeze la Bârlad¹¹, într-o primă concepție, un muzeu evocator al trecutului.

Concomitent, constatăm¹², din presa timpului modul cum s-a integrat în ample acțiuni culturale, precum și răsunetul acțiunii sale ca fondator de muzeu. A avut avantajul¹³ și al anturajului unor ilustre personalități dominate de preocupări literare, folclorice, muzicale, toate menite a releva bogata moștenire culturală transmisă de predecesori. Este necesar să reținem că această activitate a exercitat-o concomitent cu parcurgerea¹⁴ carierei militare. Sublocotenent în anul 1906, a participat¹⁵ cu regimentul 2 Roșiori la campania militară a anului 1913 ca locotenent, iar în anii primului război mondial este înaintat - în anul 1915 - la gradul de căpitan. În această postură îl găsim comandând un escadron divizionar, regimentul 10 Roșiori și un detașament de arme combinate. Distincțiile obținute¹⁶ în decursul anilor sunt relevante pentru modul cum și-a îndeplinit misiunile încredințate. Ofițer combatant, a cunoscut oameni și obiceiuri, fiind o prezență în clipe de bucurie, dar și de durere.

Revenind la muzeograful Alexandru Saint Georges, reținem că în anul 1915, din motive care ne sunt până în prezent necunoscute, a procedat la transferarea muzeului de la Bârlad la Târgoviște. Probabil, anii de studii la Școala specială de cavalerie l-au determinat ca în vechea capitală a Țării Românești să aducă piesele achiziționate până în acel moment. Expoziția organizată a devenit în scurt timp un subiect de atracție, un loc de referință. Acum, printre alte ilustre personalități, a fost onorat de vizita și aprecierile¹⁷ membrilor familiei regale. Evenimentele ulterioare au avut însă urmări nefaste și pentru acest muzeu. Din primele momente ale ocupației inamice, majoritatea pieselor au fost sustrase, fle distruse. La revenirea, în anul 1918, a constatat cu durere dezastrul care demonstra și în acest caz cultura ocupanților¹⁸. În fața unei asemenea situații, un altul ar fi abandonat. El s-a considerat însă mobilizat în continuare de mai vechea pasiune, și, ca atare, a reluat acțiunea de strângere a patrimoniului unui nou muzeu. După încetarea ostilităților și-a dat demisie din armată și s-a stabilit¹⁹ cu reședința la București. Concomitent cu reluarea preocupărilor a găsit de cuviință să se adreseze²⁰ Comisiei de stabilire a pagubelor suferite de persoane și instituții în timpul războiului. Comisia și-a desfășurat lucrările la București. Luând în dezbatere situația Muzeului Alexandru Saint Georges, în ședința din 9 februarie 1921, prin hotărârea nr. 69, a dispus ca păgubașul să primească ca despăgubiri materiale suma de 1.350.000 lei. Timpul a demonstrat că această legitimă măsură n-a fost decât o recunoaștere și reparație morală, evoluția ulterioară a problemei despăgubirilor devenind ceva fără de rezolvare. La momentul transferării muzeului în favoarea unui așezământ regal, el a remis și aceste drepturi ce i se cuveneau. Timp de mai bine de un deceniu îl aflăm în ipostaza celui care, ca neobosit căutător de comori, adună de peste tot noi mărturii ale trecutului. Mai mult, acum are prilejul de a câștiga²¹ o valoroasă experiență în domeniul muzeografiei, încadrându-se, în perioada 1 februarie 1927-1 iulie 1929, ca asistent tehnic în rândurile

personalului Muzeului Militar Național, primid solda de căpitan.

În anul 1927 s-a căsătorit²² cu Ioana, fiica generalului Nicolae I. Grădișteanu și a Smarandei, născută Olănescu. N-au avut copii.

La 10 mai 1932 înmâna²³ regelui Carol al II-lea, fost coleg de școală militară, un act de donație, prin care întreg patrimoniul Muzeului Alexandru Saint Georges era pus la dispoziția Fundațiilor Culturale Regale. Acum el preciza: "Acest muzeu are un caracter special, fiind definit documentar și numismatic. Colecțiunile sale sunt privitoare la familia regală, boieri, militari; oameni politici, oameni de litere, oameni ai științei, teatru, muzică, compozitori, arte plastice, artă bisericească, cabinet numismatic, arhivă și bibliotecă".

Donația i-a fost acceptată, suveranul dispunând ca în fruntea acestei noi instituții, integrată fundației, să se afle donatorul.

Se poate pune întrebarea: de ce a făcut el acest pas spre o subordonare ce îi putea fi și stânjenitoare în anumite împrejurări? Acumularea pe parcursul anilor a numeroase colecții a ridicat ca problemă prioritar de rezolvat găsirea unor spații care să permită depozitarea, prelucrarea pentru a asigura o bună evidență, cercetarea și expunerea unor asemenea valori. Gestul lui Alexandru Saint Georges pornea tocmai de la considerențul că o asemenea subordonare la Fundațiile Culturale Regale va putea soluționa ceea ce el nu a reușit, ca persoană particulară. Dacă demersurile către diverși deținători s-au bucurat în general de frumoase rezultate, găsirea unei persoane care să-i finanțeze ridicarea unui edificiu corespunzător polivalenței genurilor de piese colecționate, dar și spațiilor de prelucrare, studiere și expunere n-a fost ceva realizabil. Soluția considerată salvatoare s-a dovedit ulterior că n-a fost benefică din acest punct de vedere. Alte priorități, adversități, șicane juridice i-au provocat multe dificultăți, cu urmări irecuperabile pentru patrimoniul acumulat cu atâta strădanie. Nevoia de spațiu și pentru următoarele două decenii a fost²⁴ o permanentă problemă, rezolvările fiind întotdeauna de natura provizoratului, fără a se putea asigura o reală protecție a colecțiilor, o ușoară manevrare pentru studierea sau expunerea acestora. Deseori a fost în situația de a refuza accesul la studierea colecțiilor și pentru expunerea celor care defineau o anumită temă, întrucât materialele erau în lăzi, gata de a fi duse la o nouă adresă. Pentru edificare amintim câteva din adresele ce i-au fost gazdă în acești ani. În acțiunea de asigurare a spațiului necesar a fost antrenată și Primăria Municipiului București²⁵. Aceasta a asigurat atât edificiul, lucrările de întreținere, cheltuieli pentru asigurarea clădirii, apei, posturi de pază și chiar plățirea unor posturi pentru personalul științific al muzeului. Unele din aceste adrese, mai jos enunțate, au fost numai parțial la dispoziția muzeului Alexandru Saint Georges, coabitând cu alte instituții sau chiar locatari. Amintim în acest sens Casa amiralului Urseanu din Bd. Lascăr Catargiu, azi Ana Ipătescu, la Grădina Botanică, clădirea Institutului Botanic, amenajările provizorii de pe vatra

șantierului clădirii Senatului, din actuala piață a Națiunilor Unite (fundațiile actualului bloc Gioconda), apartamentul din clădirea de pe str. Polonă nr. 24, apartamentul din str. Maria Rosetti nr. 19, Casa Manu, din Calea Victoriei, nr. 192, hangarul de la Muzeul Satului.

Pe măsură ce colecțiile au crescut și s-au diversificat s-au definit mai clar elementele care dădeau caracterul de excepție al acestui așezământ. A fost o muncă asiduă. Prin modul de abordare a celor care dețineau ceva ce putea interesa generațiile viitoare, el a reușit să lanseze o adevărată competiție fiecare considerându-se onorat să ofere ca donație ceva semnificativ, cu referință la înaintași săi. Iar acolo unde comoditatea, tărăgănarea sau ignoranța se dovedeau a fi o piedică era deosebit de consecvent. Tenace, revenea până obținea ceea ce-l interesa. Mai mult, a reușit să atragă donatori din toate categoriile sociale. Ofertele, confirmările de primire și înregistrare în patrimoniul muzeului sunt în acest sens concludente mărturii în ceea ce a întreprins în acei ani de acumulare. Iar atunci când anticariatele, licitațiile sau alte ocazii îi ofereau prilejul să achiziționeze, contra cost, lipsa fondurilor nu-l dezarma, ci din contră, consecvent scopul propus, făcea toate intervențiile, reușind în ultimă instanță să achiziționeze și să înregistreze ca donație din partea acelor care îi oferiseră sumele necesare. Exemplificăm cu corespondența²⁶ purtată pe parcursul anilor cu societatea Mica, "salvatoare" la caz de nevoie a unor valori ce altfel poate ar fi luat drumul unor colecții de peste hotare.

Dorim să se înțeleagă că această acumulare n-a însemnat un rabat în dauna calității și respectiv, a caracterului evocator al unor evenimente referitoare la istoria poporului român. În acest sens amintim că în corespondența purtată cu diverși ofertanți întâlnim²⁷ elegante formulări de refuz, mai ales atunci când piesa oferită nu face referință la plăiurile românești sau la acele episoade care ne-au adus în contact, în anumite momente, cu terți. O mențiune și pentru eventuale dublete, pe care le acceptă pentru ca, la rândul-i, să poată oferi la schimb pentru obținerea altor piese ce-i lipseau. Această formulă a uzitat-o²⁸ predilect pentru colecția numismatică.

Muzeul și-a extins activitatea după anul 1932, obținând treptat o schemă care i-a asigurat încadrarea²⁹ unor pasionați specialiști, care au definitivat conturul secțiunilor. O serie de cheltuieli pentru local, schemă, rechizite etc. au fost suportate de bugetul U.F.C.R.; F.C.R., iar altele de Primăria Municipiului București. După câțiva ani de funcționare în cadrul U.F.C.R.; F.C.R., s-a ridicat problema apartenenței din punct de vedere juridic. Problema a fost rezolvată, în ultimă instanță, în anul 1940, când donația a fost perfectată³⁰ juridic la Tribunalul Ilfov, Secția a IX-a Notariat, care prin actul nr. 20932 din 21 iunie a legiferat o stare de fapt. Acum se definea și mai concludent specificul Muzeului Alexandru Saint Georges. Era un muzeu cu un caracter special-documentar. La sfârșitul aceluiași an, inventarul general consemna³¹ existența în colecțiile acestei

instituții a următoarelor principale secțiuni:

1. Numismatica - cu 13.933 piese.
2. Istoria Poștelor în România - 4.378 piese și 4 dosare.
3. Lucrări artistice - 4.754 piese.
4. Documente referitoare la artele plastice - 1.082 dosare.
5. Drapele, costume, arme, mobilier - 1.027 piese.
6. Piese referitoare la francmasonerie (steaguri, tablouri, insigne, fotografii) - 151 piese.
7. Documente și manuscrise sec. XV-XX - circa 150.000.
8. Hărți referitoare la România și țările vecine - circa 400.
9. Fotografii - 6.536.
10. Biblioteca de specialitate - mai multe mii volume.

Atât anii premergători, cât și cei din timpul celui de al doilea război mondial au fost ani de numeroase achiziții, dar și de grele solicitări³², provocate predilect de probleme ca: spațiu, personal mobilizat, mijloace de transport pentru evacuarea, dar mai ales existența ca instituție muzeală, de sine stătătoare. În procesul de restructurări instituționale a fost prezentată mareșalului Ion Antonescu o situație care l-a determinat să dispună³³ deființarea Muzeului Alexandru Saint Georges, bunurile urmând a fi repartizate altor instituții. Argumentele³⁴ folosite de donatorul director au înlăturat pentru moment acest pericol. După război, transformările³⁵ profunde care au intervenit în toate domeniile au afectat și rețeaua muzeală. În ultimă instanță au dispărut o serie de muzee, preferându-se formula constituirii unor conglomerate. În acest context a intervenit și catastrofa dispariției a acestei instituții muzeale, care reunea bunăvoința și înțelegerea multor donatori, care au răspuns cu promptitudine apelurilor unui om pasionat. Au fost ani care l-au marcat. Un prim pas l-a făcut legea de reorganizare a Fundațiilor Regale, prin care a fost înlăturat Muzeul Alexandru Saint Georges din componența rețelei culturale, acesta fiind transferat³⁶ la Ministerul Artelor, unde a mai funcționat timp de trei ani. Anul 1948 a fost pentru întreaga muzeografie românească un an al schimbărilor structurale, atât instituțional, cât și uman. În cazul Muzeului Alexandru Saint Georges s-a început cu directorul și apoi cu instituția. Vârsta a fost argumentul care l-a condus la pensionare³⁷. Pentru moment a fost, totuși, reținut ca pensionar reangajat pentru a contribui la aplicarea prevederilor stabilite de Ministerul Educației Naționale, Cultelor și Artelor, constând din redistribuirea colecțiilor către alte muzee profilate pe diverse domenii tangente cu secțiunile Muzeului Alexandru Saint Georges. Astfel, obiectele de artă au fost dirijate către Muzeul de Artă a R.P.R., măturile istorice au fost repartizate³⁸. Așezământul Nicolae Bălcescu, instituție ce a fost plasată în casele Brătianu de la piața Amzei. La această masă succesorală "ad-hoc", în ultimă instanță au fost chemate³⁹ și Arhivele Statului, care au preluat înscrisurile rămase ca nefolositoare pentru celelalte instituții beneficiare ale dispersării colecțiilor.

ilor. În acele momente nu s-a ținut seamă de interdependența multora. Obiectele formau, prin diversitate, de fapt o unitate definitorie a unei personalități. Documente de familie, fotografii, jurnale, memorialistică, artă plastică, colecții numismatice și medalistice, donate de urmași, toate conturau, de fapt, bibliografia unei persoane sau conturau evoluția unei familii. Acum, triajul le-a rupt caracterul unitar, determinându-le un drum al "exilului", despărțindu-le și uniformizându-le. Concretizăm: la Arhivele Statului sunt păstrate⁴⁰ dosarele cuprinzând actele de donație și confirmările de primire a acestora, iar în alt loc sunt piesele. În cazul fotografiilor, marea majoritate sunt pe la alte instituții, dar sunt lipsite de explicațiile pe care donatorii le-au formulat pe ofertele depuse la Muzeul Alexandru Saint Georges.

Evoluția Muzeului Alexandru Saint Georges ne obligă să avem în vedere permanent două momente cruciale în istoria României acestui veac. Dacă pe parcursul anilor asidua muncă l-a răsplătit prin donațiile ce veneau ca un răspuns la apelurile făcute oriunde și oricând, evenimentele premergătoare celui de al doilea război mondial, precum și anii de sfârșit ai acestuia, ca și perioada 1946-1948, l-au determinat pe mulți din deținătorii de relicve scumpe, evocatoare ale evoluției propriilor familii, să le ofere, pentru salvare, ca donații sau depozitare temporară la Muzeul Alexandru Saint Georges. Și neobositul trezorer le-a primit și s-a străduit să le păstreze pentru viitorime. Și a fost un drum greu, presărat cu vitregii, opreliști, acte răuvoitoare, el găsiind resurse psihice pentru a le putea depași. În condițiile vânătoarei lansate de regimul ce se impunea prin prezența armatei "eliberatoare", mulți din deținătorii de asemenea relicve au apelat la acest trezorer încredințându-i cu convingerea că probitatea demonstrată pe parcursul decehiilor anterioare va permite și acum depășirea cataclismului declanșat, menit a înlătura tradiționalele familii care contribuiseră la realizarea și consolidarea României moderne. Avem în vedere inclusiv modul cum a acționat în momentul când evenimentele militare supuneau capitala României unor distrugătoare bombardamente. Atunci a găsti de cuvință să-și evacueze⁴¹ valorile ce-i fuseseră încredințate, la loc de adăpost, în fostul județ Făgăraș. Rezolvând probleme, ca ambalarea și transportul, a evacuat mare parte din colecții, circa cinci vagoane, precum și personalul de specialitate. Timp de câteva luni au fost refugiați, adăpostiți de inimoșii români din Perșani. Aici a continuat să fie neobositul culegător al mărturiilor trecutului. Pasionatul colecționar a fost repede receptat de localnici și, mai mult, fiecare casă s-a considerat onorată să ofere ceea ce era mai de preț și definitoriu acestei zone folclorice. Ca atare, la revenirea în București, în toamna anului 1944, deși suferise durerea pierderii⁴² unora din valorile evacuate, urmare a trecerii armatelor "eliberatoare", a trecut la organizarea⁴³ unei expoziții ce s-a constituit în acele momente de profunde prefaceri, o oază în deșertul cultural ce se crease prin evenimentele politice, militare care trecuseră peste țară.

Parcurgerea⁴⁴ corespondenței realizată în decursul anilor ni-l relevă ca om care, conștient la ce se înhămasse, a acționat pe cele mai diverse planuri pentru a realiza obiectivele propuse. Impresionante sunt formulările din adresele către instituții, colecționari, deținători de mărturii ale trecutului, artiști plastici ș.a.

Găsim de cuvință să exemplificăm⁴⁵ citând din adresa din 26 septembrie 1934, expediată către Inspectoratul General al Jandarmeriei, căruia îi solicita sprijinul ca prin întreaga rețea din țară să asigure salvarea mărturiilor trecutului de la distrugere și trimiterea la Muzeul Alexandru Saint Georges pentru a fi integrate în colecțiile acestei instituții. Pentru a fi mai concludent ce materiale îl interesează, el definea profilul muzeului:

"A. Documentarea se referă la toate clasele sociale și la toate religiile și naționalitățile aflătoare pe teritoriul României Mari, adunând obiecte ce fac referință la: Casele ce au domnit în țările române și provinciile alipite; boierimea țării; oamenii politici, militari, scriitori, teatru, muzică, dans, sporturi, industrie și comerț, pictură și sculptură, diferite culte. Muzeul adună: portrete de familie în pictură, desen sau sculptură, miniaturi, fotografii, pecețile familiilor, vechile peceti ale autorităților ocoalelor, preoților, arhive vechi, documente referitoare la moșii, case, procese, schițe de neam, diplome, brevete, bresle, corespondență, acte din vremea războaielor, chilimuri, cusături, costume, uniforme, arme, steaguri, instrumente, obiecte vechi de trebuință casnică, de farmacie, medicină, măsuri și greutate, obiecte bisericești ca: icoane, cărți, cruci, candele, chivoturi, pisanii, pomelnice, paftale, haine preoțești, pictură și sculptură, precum și portretele diferitelor categorii de oameni mai sus menționați.

B. Cabinetul numismatic. Adună bani, moneda, hârtie și greutate din cele ce au circulat și s-au găsit pe teritoriul României Mari, din vremile cele mai vechi până azi, apoi medalii, decorații, insigne de diferite societăți și mărturii de botez de la oameni importanți. Depozitele de monede găsite în pământ urmează a se trimite în întregime muzeului pentru a fi studiate amănunțit.

C. Biblioteca. Adună cărți, reviste, ziare, muzică, planuri, hărți, gravuri, fotografii, albume din toate timpurile până în ziua de azi, indiferent de limbă, conținut și importanță.

*
*
*

Obiectele adunate vă rugăm să binevoiți a dispune să fie trimise la acest muzeu, însoțite de foi de donație, semnate de donatori, indicându-se numărul obiectelor, descrierea lor, precum și unde au fost găsite, de asemenea și adresa donatorului, pentru ca Muzeul să poată răspunde de primire și mulțumi fiecărui donator în parte.

Director"

Și au avut răsunetul cuvenit⁴⁶.

Un exemplu de formulare pentru a obține o sumă de bani necesară pentru achiziționarea unor piese depistate la anticari: La 13 aprilie 1937 se adresa⁴⁷ societății Mica: "Având ocazia de a face niște achiziții extrem de importante, iar sumele prevăzute în bugetul acestui muzeu pentru acest capitol fiind terminate, vă rugăm să binevoiți a acorda o subvenție de lei..... urmând ca piesele cumpărate din această sumă să fie trecute în inventarul nostru, ca donate de societatea "Mica".

Sperând că ne veți ajuta și de data aceasta, după cum ați făcut și în trecut, vă rugăm, Domnule Director general, să primiți, odată cu mulțumiri anticipate, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Director"

Oferim⁴⁸ și un exemplu de corespondență cu un artist plastic, pentru a evidenția concepția care urma să ofere posterității o imagine despre om și creator:

"5/I.939 Dl. Sculptor Plămădeală - Expoziția de la Primăria Chișinău

Acest Muzeu organizând o secție specială relativ la artele plastice, ne adresăm și Domnulei Voastre, rugându-vă, să binevoiți, a ne trimite material documentar referitor la activitatea Dumneavoastră, precum, vă rugăm, să adunați de la prietenii și cunoscuții în special din Basarabia.

Ceea ce ne interesează ar fi:

Autoportretul artistului.

O lucrare din tinerețe.

O lucrare definitivă.

Cataloagele de la toate expozițiile la care a luat parte autorul de la începutul carierei sale până astăzi - atât expoziții personale, cât și cele colective, saloane etc.

Critica artistică - tăieturi din jurnalele române și străine, cu numele ziarului și data - relativ la activitatea artistului.

Cât mai multe reproduceri fotografice. Selecționarea după operele artistului de notat pe verso data și nr. de catalog.

Diferite acte de stare civilă, brevete, premii etc., precum și corespondență de la oameni importanți, artiști, saloane etc.

Medalii primite pentru lucrări în școală.

O paletă a artistului.

Fotografia casei unde s-a născut artistul.

Fotografia părinților artistului.

Fotografia artistului pe când era copil și alta la maturitate.

Nădăduind în binevoitorul Domnulei Voastre concurs, vă mulțumim anticipat, rugându-vă totodată să primiți asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Director"

Selectiv, am oferit asemenea eşantioane care au stat la baza bunelor rezultate obținute în decursul anilor. Că această instituție era funcțională o relevă solicitările pentru documentare, fie din partea unor persoane sau a unor instituții.

La solicitarea⁴⁹ Ministerului Artelor și Informațiilor-Direcția Artelor, Muzeul Alexandru Saint Georges răspundea⁵⁰ la 25 mai 1948 cu ce piese poate participa la preconizata expoziție națională pentru a evoca evenimentele referitoare la revoluția de la 1848. Erau oferite: portretul Anei Ipătescu, ulei; portretul Nicolae Ipătescu, fiul polcovnicului Ștefan Ipătescu din Craiova, soțul Anei; bustul C.A. Rosetti, realizat de Ion Georgescu în 1887, ghips; portretul Gheorghe Magheru, gravură colorată realizată de P. Mateescu, 1848; Jurământul guvernului de la 1848, manuscris din arhiva Grigore Grădișteanu, revoluționar de la 1848 și exilat ulterior la Paris. Cu această ocazie se arăta că alte materiale, deși sunt în patrimoniul muzeului, nu pot fi oferite întrucât sunt încă depozitate, la Muzeul Satului, în lăzile cu care au fost evacuate cu ocazia mutărilor determinate de lipsa unui local propriu. Se revendică sprijinul cuvenit pentru a soluționa această spinoasă problemă.

Un al doilea exemplu de solicitare îl oferă⁵¹ corespondența. Oficiului Național al Cinematografiei, care la 12 februarie 1949 solicita Muzeului Alexandru Saint Georges o fotografie a unei femei în vârstă, îmbrăcată după moda veche, pentru a servi ca documentare pentru realizatorii filmului "Răsună Valea".

Numeroase alte exemple ar putea fi citate, relevante pentru interesul acordat tezaurului documentar adunat pe parcursul deceniilor. Edificatoare atât pentru problemele care erau în atenția celor interesați, cât și numele acestora, mulți devenind la rândul lor donatori de asemenea izvoare.

După ani de tenace muncă de adunare a imensei colecții participarea⁵² la triajul menit a dispersa ceea ce era pentru el o istorie bazată pe documente i-a fost o grea lovitură. Se confruntase anterior cu numeroase piedici, acte samavolnice, furturi, anchete, jigniri, dar toate nu avuseseră gradul de duritate pe care acum spulberarea a ceea ce tezurizase era nevolt⁵³ să înfăptuiască. Pentru pensibnarul Alexandru Saint Georges anii de viață, care au urmat au fost drămuți cu mare zgârcenie. În anul 1954 pornea⁵⁴ pe ultimul drum, părăsind cu discreție scena vieții. Dispariția a reunit, pe puțini din cei care l-au cunoscut, în atmosfera Crematoriului uman din București. Numele și, mai ales, activitatea au intrat în conul de umbră al uitării. Păcurgerea mărturiilor cumulate sub forma fondului de arhivă "Muzeul Alexandru Saint Georges" mi-au relevat pe unul din înaintașii care, deși ar fi putut trăi liniștit și tihnit, consumându-și pensia militară⁵⁵ pe care o primea, a considerat că este permanent mobilizat de un țel menit a fi izvor de cunoaștere pentru generațiile viitoare, prin adunarea de oriunde a mărturiilor trecutului. Azi, mai mult ca oricând, când trebuie să gândim și la formarea unei noi generații de colecționari, cunoașterea

faptelor sale se impune a se constitui un bun exemplu.

Viitorul, sper, va reuni pe toți actualii deținători ai unor structuri din fosta zestre a Muzeului Alexandru Saint Georges, pentru a decide și realiza un inventar general, instrument util prin conexiunile pe care le-ar oferi, facilitând o documentare edificatoare referitoare la trecutul pe care, prin natura lor, o pot contura.

Va fi un act de dreptate pentru cel care își formulase⁵⁶ crezul vieții: "Muzeul nu trebuie să adune numai lucruri din trecutul îndepărtat al localităților, ci el trebuie să adune și pune în legătură cu toate manifestările din trecut și prezent, ca: politice, culturale, artistice, sportive etc..."

În anexă semnalăm câteva din arhivele, colecțiile de fotografii și de artă plastică, care au intrat la timpul respectiv în patrimoniul Muzeului Alexandru Saint Georges.

NOTE

1. Corina Niculescu, *Muzeologie Generală*, București, 1975, 196 p., bibliografie p. 185-189; George Franga, *Muzeul Teatrului Național - 25 de ani de la înființare*, București.,/1967/; referințe în: *Revista Muzeelor*, colecția anilor de la apariție; anuarele muzeelor județene.
2. Arh. St.Buc., fond Muzeul Alexandru Saint Georges, inv. 654, 617, 1126 (în continuaure citat: A.S.B. - M.A.I.S.G....).
3. La Muzeul Național de Artă se află majoritatea materialelor documentare referitoare la evoluția artelor plastice din România, care au făcut parte din patrimoniul Muzeului Alexandru Saint Georges; vezi A.S.B. - M.A.I.S.G., dosar 19/1947-1950, f. 56, 68-76; la Biblioteca Națională au fost preluate majoritatea documentelor, cărților, fotografiilor ș.a., care fuseseră luate de Așezământul "Nicolae Bălcescu", la desființarea Muzeului Alexandru Saint Georges. Fiind organizat în casele Brătianu, a avut depozite și în cartierul Bucureștii Noi - Parcul Nicolae Bălcescu.
4. Arh.St.Buc., Muzeul Al. Saint Georges, inv. 619, dosar 19/1947-1950, f. 9, Ministerul Artelor a dispus, la 31 ianuarie 1950, predarea către Așezământul "Nicolae Bălcescu" a materialelor documentare.
5. Ibidem, inv. 617, dosar 18/1939-1948, f. 220 v; 37/1948, f. 49; 89/1949, f. 1v., extract de naștere 423/1886, eliberat de Oficiul Stării Civile al orașului Botoșani; Arh.St.Botoșani, colecția de Stare civilă oraș Botoșani, inv. 660, registrul 1886-Nou Născuți, Familia locuia pe Strada de Sus, la nr. 564. Tatăl, Alesandru, avea 32 de ani și era inginer, iar mama Eugenia, avea 22 de ani; Arh.St.Buc.-Muzeul Alexandru Saint Georges, 78/1935-1938, f.9, rude în județele Botoșani, Dorohoi, dar și dincolo de Prut. Bunic i-a fost aga Gheorghe Saint Georges de la Ionășeni.

6. Arh.St. Botoșani - Biblioteca, inv. 7142. N. Răutu, Istoria Liceului Laurian din Botoșani, 1859-1909, Botoșani, 1909, p.129, anul școlar 1897-1898, cl. I-a poziția 50; p. 137, anul școlar 1898-1899, cl. II-a, poz. 36; p. 145, anul școlar 1899-1900, cl. III-a, poz. 61; p. 151, anul școlar 1900-1901, cl. IV, poz. 35; p. 157, pentru anul școlar 1901-1902 nu mai apare ca elev în clasa a V-a.
7. Arh.St.Buc. - Muzeul Alexandru Saint Georges, inv. 617, dosar 81/1941, f. 112; 37/1948, f. 49; 63/1939, f. 87, articol dintr-un periodic de la Chișinău, care, făcând referință la vizita recentă a lui Alexandru Saint Georges prezenta cititorilor cariera acestuia, menționând și: "... în Germania, unde a fost trimis pentru specializare, de defunctul rege Carol I, la regimentul 17 Husari Negri Cap de Mort, din Branschweig și la Școala de Război din Neisse, fiind capul promoției sale din Cavalerie".
8. A fost exprimat și prin ceea ce a publicat ca finalizare a unor cercetări personale, precum și impresiile unora din cei care l-au cunoscut și i-au apreciat pasiunea.
9. Din inițiativa lui V.A. Urechia, la sfârșitul secolului XIX au fost declanșate numeroase manifestări pentru cinstirea înaintașilor. Ministrul Spiru C. Haret a realizat, în primul deceniu al secolului XX, ample acțiuni, antrenând atât cadrele didactice, cât și elevii și armata la asemenea sărbători cu programe artistice, conferințe, dezvăluiri de monumente, excursii în locurile evocatoare, publicarea de cărți, baterea de medafii, insigne etc.
10. Practica solicitării celor cunoscuți, dar și necunoscuți, a folosit-o pe parcursul deceniilor de activitate, găsind adecvate formule de adresare care cu greu puteau fi înlăturate printr-un refuz, iar acolo unde alte interese i se opuneau avea răbdare, stăruind până obțineva ce și-a propus.
11. În unele împrejurări citează anul 1908, iar în altele - 1909. Astfel, A.S.B. - M.Al.S.G., inv. 617, dosar 39/1945, f. 14 este menționat anul 1908; în volumul "București și bogățiile României", București, /1939/, p. 255 articolul lui Alexandru Saint Georges, Fundațiile Culturale Regale. Muzeul Alexandru Saint Georges este evocată perioada bărlădeană a anilor 1905-1915, iar cea târgovișteană în anii 1915-1916; aceeași afirmație o întâlnim în articolul publicat în periodicul din Cernăuți, vezi A.S.B. - M. Al. S.G., inv. 617, dosar 63/1939, f. 87; 88/1948, f. 96.
12. Pentru perioada 19 septembrie 1912-29 august 1941 a reunit referințele la această activitate A.S.B.-M.Al.S.G., inv. 617, dosar 81/1941, f. 116-117. Adevărul (19 septembrie 1929), Dreptatea (24 august 1929); Gazeta (3 octombrie 1929), Vrîmea (decembrie 1929), Naționalul Nou (31 decembrie 1936), broșura Luna Cărții (1937), Adevărul literar și artistic (18 iulie 1937, 1938), Ilustrațiunea Romană (29 septembrie 1937), Universul (19 martie, 14 aprilie, 18

- mai, 30 mai, 19 iunie, 26 noiembrie, 27 noiembrie, 27 decembrie 1939), Neamul Românesc (20 aprilie 1938); Fruncea (10 aprilie 1938), Curentul (30 mai, 19 iunie, 26 octombrie 1938), Le Moment (23 iunie 1938), Revista Filateliei Române (iunie-iulie 1938, martie 1939); România Literară (1939), România (26 noiembrie 1939), Timpul (22 mai 1940), Roma - studii italiene (1940); La Stampa (4 august 1941), Curentul (29 august 1941), Unirea (27 august 1941); Tezaurul de monede argintate de la Măcin (în redactarea lui Emil Condurache); Conferința lui Dimitrie Gusti, susținută la Paris în anul 1936, în aula Academiei de științe morale și politice, tratând tema: Fundațiile culturale regale din România, în redactarea lui Alexandru Saint Georges: 88/1948, f. 99, 100-101; Miron Costin, revista de cercetări și mărturii istorice, Bârlad, 1913-1919 (în colaborare cu Tudor Pamfilie ș.a. specialiști; Colindările revizorului fără leafă și fără nume, descrise în dialectul semipopulariu, în: Calendarul revistei Ion Creangă, Bârlad, 1914. Cântece, revista de literatură și artă populară "Ion Creangă", Bârlad, ianuarie 1915; Urație, idem, aprilie 1916; Datine și credințe, idem, ianuarie 1916; Boli și leacuri, revista de linbă, literatură și artă populară "Tudor Pamfilie", Dorohoi, octombrie 1923; Castelul din Târgu Ocna, Revista Arhivelor, anul I, nr. 1, buc. 1924; Comunicări de documente din sec. XVII, Ion Neculce, buletinul Muzeului Municipal Iași, fascicula 5, Iași 1925; Dintr-un treptenic vechiu, Tudor Pamfilie, revista de muzică, artă populară și folclor, nr. 5-8, Dorohoi 1926; Cronica numismatică și arheologică, nr. 71-82, 82-88/1928; Arhivele Olteniei nr. 39-40/1928; Tudor Pamfilie, anul X, Dorohoi 1923; Revista Fundațiilor, București, iulie 1942, 1 septembrie 1943.
13. Perioada activității la Bârlad l-a apropiat de cei care la timpul respectiv ridicaseră stindardul afirmării culturale. Fie că au fost oameni de litere, folcloriști, fie pasionați de teatru sau animatori culturali, fiecare a fost receptat și apreciat pentru salutarele contribuții la această propășire a urbei. Și este necesar ca în acest context să reamintim că în acești ani școala bărlădeană a promovat numeroase elemente care și dincolo de limitele orașului au avut participări salutare la cultura națională, vezi A.S.B. - M.A.I.S.G., inv. 617, dosar 84/1944, f. 10-14.
 14. Ibidem, dosar 37/1948, f. 49.
 15. Ibidem, dosar 63/1939, f. 87.
 16. Medalia jubiliară 1906 (pentru militari); medalia "Avântul țării", 1913; medalia "Răsplata Muncii pentru învățământ", cl. I, 1913; medalia comemorativă a Războiului 1916-1918, cu baretele Târgu Ocna, Mărășești și 1918; medalia comemorativă a Victoriei înarelui război pentru civilizație, 1916-1921; Ordinul Steaua României, în gradul de cavaler cu însemne militare, 1932; medalia Centenarului

nașterii regelui Carol I, 1939, vezi A.S.B.-M.A.I.S.G., inv. 617, dosar 37/1948, f. 41; facem mențiunea că în dosarul personal (Arhivele Militare de la Pitești, dosar "bătrâni", căpitan, lit. "S", crt. 226) sunt menționate numai medalia "Jubiliară Carol I", Înalt Decret nr. 5384/28 decembrie 1905, brevet nr. 264; medalia "Răsplata Muncii" pentru învățământ, cl. I, pentru publicațiuni științifice, Înalt Decret nr. 6897, brevet 1250/1913, medalia "Avântul Țării", Înalt Decret nr. 2647/1913, brevet 309.

17. A.S.B. - M.A.I.S.G., inv. 617, dosar 81/1941, f. 112.
18. Ibidem, vezi și Virgiliu N. Drăghiceanu, 707 zile sub călcâiul culturii germane, București, 1920, 367 p.
19. A.S.B. - M.A.I.S.G., inv. 617, dosar 81/1941, f. 112; 18/1939-1948, f. 220 v.
20. Ibidem, dosar 81/1941, f. 112; 82/1942, f. 49, 50.
21. Ibidem, dosar 87/1947, f. 60, la 10 iunie 1947 Ministerul Artelor - Contencios remitea către M.A.I.S.G. răspunsul Muzeului Militar Național, evidențiind perioada de activitate în acea instituție; f. 242 adeverința eliberată de Atelierul Central de haine ofițerești de pe lângă Casa Oștirii, care relevă perioada martie 1932-1 august 1934, când a activat în această unitate.
22. Ibidem, dosar 88/1948, f. 211; 18/1939-1948, f. 220 v.
23. Ibidem, dosar 81/1941, f. 112; 85/1945, f. 36, 37.
24. Ibidem, dosar 88/1948, f. 13, 14, 29, 97, 105, 105 v, 119, 174, 183, 138; 89/1949, f. 32, 33, 4, 54, 55, 81; 87/1947, f. 51, 53, 41, 42, 45, 100-101; 81/1941, f. 58, 98-100, 103-105, 106-108, 109-111; 77/1937, f. 10; 86/1946, f. 1-2, 3, 7-10, 12, 116-117, 118-121, 85/1945, f. 1, 7-20, 46, 64, 112, 137, 137 v; 39/1945, f. 14, 17, 19; 83/1943, f. 21; 84/1944, f. 16.
25. Ibidem, dosar 82/1942, f. 58-65; 74/1934, f. 5; 77/1937, f. 10; 88/1948, f. 138; 80/1940, f. 69.
26. Ibidem, dosar 4/1937, f. 185, 25, 25 v.; 9/1942, f. 155. La 24 iunie 1942 el își motiva solicitarea formulată către societatea Mica pentru a-i furniza sumele necesare unei noi achiziții: "... ar fi păcat ca aceste două piese să intre în mâini străine și să treacă granița, cum se întâmplă deseori."
27. Atunci când este cazul, formulează cu tact textul, având în vedere să exprime solicitudinea pentru obținerea mărturiilor concludente.
28. A.S.B. - M.A.I.S.G., inv. 617, dosar 75/1935, f. 83, 83 v; 89/1941, f. 96; 79/1939, f. 24.
29. Ibidem, dosar 86/1946, f. 12, 118-121; 88/1948, f. 98; 81/1941, f. 59; 85/1945, f. 20; 80/1940, f. 69-70.
30. Ibidem, dosar 81/1941, f. 113-114; 85/1945, f. 8, 9-10, 10-17, 20, 32, 36, 37, 39, 40, 41; Monitorul Oficial, 12 iunie 1940, nr. 34, p. 1 Decret Regal nr. 936/1940.

31. A.S.B. - M.A.I.S.G., inv. 617, dosar 80/1940, f. 68, memoriul din 17 septembrie 1940.
32. Ibidem, dosar 82/1942, f. 49-50; 85/1945, f. 1, 7-20.
33. Dosar 81/1941, f. 115, rezoluția mareșalului Ion Antonescu era remisă către M.A.I.S.G. la 6 octombrie 1941: "Trebuie să funcționeze ca o secție la unul din Muzeele statului. A fost o creație pentru persoane".
34. Ibidem, dosar 82/1942, f. 49-50, memoriul către Președinția Consiliului de Miniștri și Ministerul Propagandei, din 17 august 1942; 81/1941, f. 38, la 19 noiembrie 1941 M.A.I.S.G. înainta Ministerului Propagandei Naționale - Serviciul Presei Interne, Inventarul General al muzeului, cu rugămintea să fie publicat în presă și comunicat la radio; 81/1941, f. 98-100, Memoriul din 24 septembrie 1941 adresat secretarului general al Președinției Consiliului de Miniștri. La f. 101-102, anexată și Darea de seamă a activității desfășurate; f. 103-105, textul memoriului din 6 octombrie 1941, în care arăta că măsura trecerii la stat nu poate fi acceptabilă de donator, Fundația Culturală Regală fiind o instituție particulară, aparținând Casei Regale; f. 106-108, la 12 noiembrie 1941 înainta un memoriu către Ministerul Finanțelor.
35. Ibidem, dosar 85/1945, f. 1, Decretul lege publicat în Monitorul Oficial nr. 111, 13 mai 1944 - desființarea Uniunii Fundațiilor Culturale regale, trecerea M.A.I.S.G. în administrația Fundației Regale Mihai I.
36. La 16 iunie 1945 reorganizarea Fundațiilor Regale, Muzeul A.I.S.G. fiind transferat la Ministerul Artelor; f. 7-20 Muzeul este declarat Institut de documentare, purtând în continuare numele creatorului; ibidem, dosar 40/1945, f. 4, f. 8, istoricul instituției, funcțiile sale: f. 9-10 administrația; f. 10-17 Secțiunile muzeului; f. 17 dispozițiuni generale; f. 20 personalul.
37. Ibidem, dosar 35/1946, f. 56-57; 85/1945, f. 32 se dispune inventarierea bunurilor ce se constituiau patrimoniul fiecărei secțiuni: referatul lui Constantin Moisil; 89/1949, f. 85 pensionarea la 1 decembrie 1949.
38. Ibidem, dosar 19/1947-1950, f. 89, la 31 ianuarie 1950 se dispunea de către Ministerul Artelor ca materialul documentar al M.A.I.S.G. să fie repartizat la Așezământul Nicolae Bălcescu, strada Amzei nr. 7, vezi și f. 56, 68-76, 137.
39. Ibidem, dosar 85/1945, f. 143 la 26 iunie 1945 Direcția Generală a Arhivelor Statului era invitată să ridice printr-un delegat condici din județul Roman, realizate în anii 1859-1862; f. 46 la 6 februarie 1946 Ministerul Artelor a dispus ca Aurelia Sacerdoțeanu, din partea Arhivelor Statului, să participe la împărțirea colecțiilor, alături de Bucur Mitrea, delegat pentru preluarea colecțiilor numismatice.

40. Fotografiile au intrat inițial în colecția Așezământului Nicolae Bălcescu, fiind preluate ulterior de Biblioteca Națională - colecții speciale.
41. A.S.B. - M.A.I.S.G., inv. 617, dosar 85/1945, f. 64 evenimentele au impus ambalarea și transportarea pentru evacuare a circa 5 vagoane și luarea unor măsuri de protejare a celor pe care le-a lăsat în București; 33/1944, f. 51.
42. Ibidem, dosar 85/1945, f. 64.
43. Ibidem, dosar 88/1948, f. 97-98 la chestionarul lansat de Serviciul Muzeelor la 14 iulie 1948 arată că la revenirea din refugiu a organizat, al 12 octombrie 1944, o expoziție de artă veche ardelenască și portrete.
44. Facem referință la adresele expediate, la ofertele și la răspunsurile prin care confirma primirea donațiilor, dar mai ales la revenirile prin care oferea elemente lămuritoare despre preocupările instituției pe care o conducea.
45. A.S.B. - M.A.I.S.G., inv. 617, dosar 74/1934, f. 1, 1v., la f. 2, 2 v., text asemănător expediat la Ministerul de Interne; ulterior a mai revenit solicitând o intervenție la toate unitățile din subordine, vezi și 75/1945, f. 48, 49.
46. Ibidem, f. 15 răsunetul îl constatăm și din scrisoarea adresată la 15 decembrie 1934 plutonierului Ion Băscăanu, de la postul din Lujerdiu, din cadrul Legiunii de jandarmi Someș, prin care îi mulțumea pentru obiectele primite.
47. Ibidem, dosar 4/1937, f. 185.
48. Ibidem, dosar 6/1939, f. 185.
49. Ibidem, dosar 85/1945, f. 51 la 24 mai 1948 era solicitată o listă a lucrărilor de artă plastică pe care M.A.I.S.G. le putea oferi pentru organizarea expoziției.
50. Ibidem, dosar 88/1948, f. 126.
51. Ibidem, dosar 89/1949, f. 8.
52. Ibidem, dosar 19/1947-1950, f. 90 la 6 decembrie 1949 Ministerul Artelor-Direcția Artelor Plastice delega pe A.I.S.G., care fusese pus în retragere de la decembrie 1949, pentru limită de vârstă, spre a-și aranja drepturile la pensie, să semneze în continuare lucrările administrative de predare a colecțiilor muzeului.
53. Ibidem, dosar 88/1948, f. 105, 105 v, la 21 decembrie 1948, făcând un istoric al M.A.I.S.G., el formula părerea că acest muzeu ar putea servi în continuare ca o instituție de documentare; arată ce a simțit în momentul când din dispozițiunea organelor superioare a pierdut donația făcută de C. Manu, respectiv imobilul din Calea Victoriei nr. 192, menit de donator să adăpostească M.A.I.S.G. Era la numai câteva zile, 14 decembrie 1948, când i s-a impus să cedeze din colecțiile sale piese pentru alte instituții.

54. George Bezviconi, Necropola Capitalei, București, 1972, p. 243.
55. A.S.B. - M.A.I.S.G., inv. 617, dosar 19/1947-1950, f. 90; 89/1949, f. 85; 33/1944, f. 51.
56. Ibidem, dosar 83/1943, f. 10 Crezul vieții l-a definit și în corespondența cu conducerea muzeului din Suceava, din anul 1943: "Muzeul nu trebuie să adune numai lucruri din trecutul îndepărtat al localităților, ci el trebuie să adune și pune în legătură cu toate manifestările din trecut și prezent ca: politice, culturale, artistice, sportive etc."

CONTRIBUTIONS À UN PORTRET DE MUSÉOLOGUE: ALEXANDRE SAINT-GEORGES

Résumé

L'évolution de la muséographie roumaine nous oblige à étudier et à évoquer ceux qui par leur activité ont contribué à la création des musées et du patrimoine culturel même. Un exemple illustre d'amateur des valeurs culturelles est Alexandre Saint Georges qui pendant une cinquantaine d'années a groupé plusieurs valeurs de patrimoine dans un musée. Après la deuxième guerre mondiale tout plusieurs valeurs culturelles ont été détruites: le musée, lui aussi. Toutes les oeuvres artistiques de ce musée ont été dispersé dans d'autres musées. L'auteur veut proposer la création d'un inventaire commun, élaboré par tout les possesseurs de ces ouvrages, inventaire qui serait un instrument de travail très utile.